

MISCEL·LÀNIA

NÚMERO **50**/ ANY 2008/2007

Consell de
Mallorca

Estratègia de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS)

**Jornada sobre el futur dels serveis socials a Mallorca.
Palma 12 de març de 2008**

Jaume Garau

Conseller executiu de Benestar Social del Consell de Mallorca
i president de l'IMAS

Situació de partida

Abans de parlar de l'estratègia de l'Institut Mallorquí d'Afers Socials (IMAS), primer hem de situar aquest nou organisme dins l'estructura del Consell de Mallorca i determinar quines són les seves funcions i el seu àmbit competencial.

Aquest nou ens, tal com marquen els seus estatuts que s'aproven el passat 1 d'octubre en el Ple del Consell i que entraren en vigor l'1 de novembre, està presidit pel titular del Departament de Benestar Social del Consell de Mallorca, àrea de la que en depèn.

La creació d'aquesta institució, en substitució de l'Institut de Serveis Socials i Esportius de Mallorca (s'Institut), es correspon amb l'adaptació de l'IMAS a la situació actual del Consell de Mallorca i respon també a la intenció de l'equip de govern, posada de manifest per la presidenta del Consell de Mallorca, Francina Armengol, en reiterades ocasions, d'apostar de manera clara i efectiva per les polítiques socials i convertir-les en un dels eixos del govern insular durant aquesta legislatura.

Així, l'IMAS manté les seves competències en serveis socials, recursos assistencials per a gent gran i protecció de menors i atenció a la família, i deixa fora del seu àmbit competencial les àrees de Promoció Sociocultural i Esports, que passen a constituir un Departament independent, i l'àrea d'Igualtat d'oportunitats, que s'integra dins el Departament de Joventut i Igualtat, també de nova creació.

Pel que fa a les xifres, podem resumir la situació en la que es trobava l'IMAS en el moment de la seva creació amb les següents dades:

- 100 M de pressupost, amb un deute de 16 M i un dèficit de 20 M
- 1.250 treballadors
- 1.400 places pròpies de residències i centres de dia de majors, i més de 7.000 socis a les llars socioculturals per a gent gran
- 1.400 places concertades per a persones amb algun tipus de discapacitat. Prop de 260 usuaris de la Xarxa de Treball amb Suport (també per a persones amb discapacitat).
- 300 places per a persones en risc d'exclusió social a la Xarxa d'Inserció Social a la que s'inclou el Menjador de Transeünts, amb una mitjana de 1.500 usuaris.
- 1.600 usuaris als diferents Centres d'Atenció a la Drogodependència (CAD) i 40 places en tractament residencial per a drogodependents.
- 750 usuaris de la prestació de la Renda Mínima d'Inserció (RMI)

- 320 places residencials per a menors en situació de desprotecció en centres pròpies i concertats. 230 menors en intervenció terapèutica i altres 300 menors acollits en famílies

En el moment de posar-nos al capdavant de l'IMAS ens trobarem que la situació social i política de la nostra Illa, i de les Balears, havia canviat, amb la qual cosa, els plantejaments en matèria de serveis socials s'havien d'adaptar a aquestes noves situacions.

D'una banda, ens trobam amb el fet que les noves situacions socials, com ara l'envelliment, la immigració, l'exclusió social i la problemàtica amb els menors en situació de desprotecció i les seves famílies, generen noves demandes que, des de la nostra responsabilitat com a principal organisme responsable dels serveis socials de Mallorca, hem de respondre de la millor manera possible.

D'altra banda, vivim ara un bon moment en matèria de política social, tant a nivell insular, autonòmic com estatal, en el que s'estan posant en marxa una sèrie de normes i lleis que tenen com a principal objectiu millorar la qualitat de vida d'aquelles persones o col·lectius més fràgils socialment. En aquest sentit, podem parlar de la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a la Dependència, el nou estatut de la nostra comunitat autònoma i la futura Llei de Serveis Socials de les Balears. A aquesta sèrie de noves iniciatives legals s'hi ha d'afegir el fet que s'ha produït un important canvi en la situació política del conjunt de les Balears.

A tot aquest conjunt de canvis hi hem de sumar, també, la situació particular en la que es trobaven el serveis socials de Mallorca i, en concret, l'IMAS en el moment de la seva constitució, ja que ens enfrontam amb un organisme amb una desorganització a nivell competencial i una important dificultat econòmica, motivada per un dèficit important en els seus pressuposts.

Un cop analitzats tots aquests factors, ens vàrem posar com a repte plantejar una nova estratègia per a l'IMAS basada en tres pilars fonamentals. El primer d'ells és la **missió** de l'IMAS. Es tracta de vetllar perquè els mallorquins i mallorquines gaudeixin d'uns serveis socials professionals i solidaris, a la mida de les seves necessitats i expectatives. Una segona qüestió fonamental és la **visió** de la nostra institució. Volem ser l'entitat pública que lideri a Mallorca la implantació d'uns serveis socials de base municipal, reconeguts per la seva credibilitat, qualitat i seguretat. En darrer terme, des de l'IMAS ens hem imposat una sèrie de **valors**, que seran els que determinaran el nostre funcionament i que són:

- Orientació a l'usuari.
- Participació i diàleg democràtic.
- Cohesió del sistema de serveis i equips.
- Creativitat i innovació per anticipar-se als canvis de l'entorn.
- Capacitat d'acceptar i aprendre davant els errors i les dificultats.

Objectius estratègics 2007-2001

Un cop valorats els diferents elements a tenir en compte (noves demandes socials, nova situació política, dificultats de l'IMAS, posada en marxa de noves iniciatives legals, etc.), des de l'IMAS, elaboram un pla estratègic partint de les principals dificultats amb les que ens enfrontam i aportant pautes d'actuació per tal d'arribar a aconseguir els nostres objectius que, tal com ens plantejàvem a l'hora de definir la missió de l'IMAS, consisteixen, bàsicament, en vetllar perquè els mallorquins i les mallorquines gaudeixin d'uns serveis socials professionals, solidaris i a la mida de les seves necessitats i expectatives.

Des del punt de vista del nostre posicionament institucional, es tracta de millorar-lo, fent efectives les nostres competències i millorant el nostre finançament.

Pel que fa a les qüestions relacionades amb la dependència, des de l'IMAS, ens proposam establir sistemes de relació estables amb el govern i els ajuntaments de Mallorca; crear nous equipaments i adaptar els ja existents d'acord amb els criteris de la Llei de Dependència i adaptar el concert de places a aquesta nova llei. En aquest darrer cas, es tracta també de millorar les infraestructures i equipaments que disposam, millorant, adaptant o reconvertint els nostres centres a les noves necessitats, i donar suport a la millora o adaptació dels centres concertats.

En matèria de gestió dels nostres recursos i serveis, es tracta de conèixer bé les necessitats dels nostres usuaris; implantar un sistema de gestió eficient i millorar les relacions que fins ara s'han vingut mantenint amb les diferents entitats col·laboradores de qualsevol dels nostres serveis.

D'altra banda, també entra dins els nostres objectius i estratègies, consolidar noves iniciatives amb col·lectius específics. Concretament, es tracta de fer plans d'accions socials per als col·lectius més desatesos: menors, persones en situació o risc d'exclusió social, drogodependents, etc.

Les xarxes de serveis amb el tercer sector

Un exemple del funcionament de les xarxes de serveis socials de les que forma part el tercer sector i que ens podria servir de model de funcionament de les xarxes de serveis per a diferents col·lectius, és la xarxa de serveis per a gent gran, que s'estructura en diferents nivells.

D'una banda, tenim els **programes especialitzats**, que corresponen a serveis terapèutics, centres de dia i centres residencials. Aquests programes especialitzats poden ser propis de l'IMAS o bé de l'Institut en conveni amb una altra entitat o administració.

En el primer cas es tracta de les residències pròpies de l'IMAS (La Bonanova, Llar d'Ancians, Felanitx i Huiafàs a Sa Pobla), les llars socioculturals per a la gent gran, també pròpies de l'IMAS (Reina Sofia,AVINGUDA ARGENTINA, Llar de Manacor, Llar de Felanitx i Llar de Llucmajor). Així mateix, com a programa especialitzat, també s'hi inclou el servei de

valoració de l'àrea assistencial del departament de Serveis Socials de l'IMAS.

En el segon cas, quan parlem de programes o serveis de l'IMAS en conveni, es tracta de les residències Miquel Mir (Inca) i la de Calvià, a més dels centres de dia de Son Alegre, S'Estel, Mente i Verge Maria de Núria.

En un altre nivell de la xarxa de serveis tenim els **programes territorials o comunitaris**. Aquí també tenim els serveis i recursos subdividits en dos apartats, aquells gestionats per l'IMAS, que són el servei de prevenció de Vellesa i Família, i les ajudes per a gent gran. En un segon apartat tenim aquells recursos i serveis en els que l'IMAS treballa en conveni amb una altra institució o entitat. Es tracta dels serveis d'ajuda a domicili inclosos dins els Plans de Prestacions Bàsiques (PPB) dels ajuntaments i altres ajudes per a gent gran.

I en un darrer nivell tenim les **articulacions imprescindibles per a la correcta continuïtat assistencial**. En aquest cas diferenciam els recursos i serveis en dos nivells, el nivell secundari, integrat per la xarxa de l'Ib-salut i els hospitals privats, i el nivell territorial, format pels serveis que s'ofereixen des dels ajuntaments i els centres de salut municipals.

Els Plans Municipals de Serveis Socials

Des de l'IMAS volem potenciar una iniciativa per tal de millorar els serveis socials d'atenció primària, que suposen la porta d'entrada als serveis socials i la primera presa de contacte dels usuaris amb la xarxa de serveis: es tracta dels Plans Municipals de Serveis Socials. Els Plans Municipals són un acord marc de col·laboració entre la institució i els municipis o mancomunitats de l'Illa, on es recolliran les actuacions que es duen a terme i les necessitats detectades en matèria de serveis socials en cada un dels territoris.

Amb aquesta iniciativa es tracta de garantir una atenció individual i comunitària, propera a les persones en els seus respectius municipis. De la mateixa manera, suposa la coordinació municipal de totes les actuacions socials, econòmiques, educatives i sanitàries que tenen un impacte social, tant primàries com secundàries. A més, es tracta de garantir una continuïtat assistencial quan, per la raó que sigui, la persona ha de ser atesa fora del seu municipi.

A més d'establir un marc de col·laboració entre la institució i el municipi, des de l'IMAS es donarà suport a aquests Plans Municipals de Serveis Socials des del punt de vista econòmic, tècnic i oferint els serveis especialitzats fora del municipi.

La col·laboració amb la iniciativa privada

Des de l'IMAS consideram també que és important implicar la iniciativa privada en la gestió directa dels serveis socials, col·laborant estretament amb l'administració corresponent.

En aquest sentit, creiem que és necessari col·laborar en la concertació de places per a majors dependents segons els criteris que marca la nova Llei de Dependència.

Així mateix, s'hauria de comptar també amb la presència de la iniciativa privada a l'hora d'analitzar les necessitats dels diferents col·lectius, així com a l'hora de desenvolupar nous projectes innovadors i experimentals.